

HAFTALIK GELİŞMELER (2-8 AĞUSTOS 2025)

TÜRKİYE

- TÜİK verilerine göre; **enflasyon, temmuz ayında** beklentilerin altında **%2,06** oranında artış gösterirken, yıllık enflasyon **%33,52** olarak hesaplandı. **ÜFE** ise, **yıllık bazda %24,19** artarken, **aylık bazda %1,73** yükseldi.
- **KOBİ tanımında** yapılan değişiklikte, **yıllık net satış hasılatı üst sınırı 1 milyar TL'ye** yükseltildi. Yeni düzenleme, işletmelerin sınıflandırılmasında esas alınan mali eşikleri yukarı çekti. Değişiklik, **7 Ağustos 2025** tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.
- **Türk Eximbank**, İslami Kalkınma Bankası Grubu'nun özel sektör kolu olan **İslami Özel Sektör Kalkınma Kurumu (ICD) koordinatörlüğünde 145 milyon dolar** tutarında, **üç yıl vadeli murabaha sendikasyonu** anlaşması imzaladı. Körfez bölgesinden üç İslami bankanın katılımıyla sağlanan bu finansman, Türkiye'de ihracata yönelik işletmelerin ve özel sektör ihracatının desteklenmesini amaçlıyor.
- **Türkiye ve Suriye** arasında ekonomik ilişkileri güçlendirmek amacıyla **5 milyar dolarlık ticaret hacmi hedefi** doğrultusunda 10'dan fazla anlaşma imzalandı. En önemli adım olarak **Türkiye-Suriye Ekonomi ve Ticaret Ortak Komitesi (ETOK)** kuruldu. Bu mekanizma, iki ülke arasında ekonomik iş birliğini kurumsal çerçevede geliştirmeyi hedefliyor. Ayrıca pek çok alanda iş birliğini kapsayan mutabakat zaptları imzalandı. Suriye'nin yeniden inşası için sanayi ve teknoloji temelli yeni modeller belirlendi, ayrıca Kapsamlı Ekonomik Ortaklık Anlaşması için müzakere süreci başlatıldı. Ulaştırma ve taşımacılık alanında ise transit geçişleri kolaylaştıracak yeni düzenlemeler hayata geçirildi. Detaylı bilgi: <https://ticaret.gov.tr/haberler>
- **Fitch** Orta Doğu ve Afrika Derecelendirme Başkanı Paul Lund, Euro Bölgesi'ndeki ekonomik durgunluğun **Türk sanayisi üzerinde baskı** yarattığını ifade etti. Lund, bazı sanayi şirketlerinin kısa vadeli borçlanmaya yöneldiğini ve bu borçları daha düşük maliyetli hale getirmeye çalıştığını belirtti. Ayrıca dolara bağlı emtia fiyatlarının sanayiciler için kritik bir öneme sahip olduğunu vurguladı. Fitch daha önce yayımladığı notta, 2025 yılında Türkiye'deki sanayi şirketlerinin ekonomik yavaşlama, sıkı kredi koşulları, artan borçluluk ve zayıf nakit akışı nedeniyle yüksek kredi baskısı altında kalacağını açıklamıştı.

DÜNYA

- **Temmuz 2025 IMF Dünya Ekonomik Görünümü** raporuna göre; **küresel büyüme 2025 için %3,0 ve 2026 için %3,1 olarak** tahmin ediliyor. Bu, nisan 2025 Dünya Ekonomik Görünümü raporundaki tahmine göre **yukarı yönlü bir revizyon**. Diğer taraftan, küresel **enflasyonun düşmesi** beklenirken, **ABD enflasyonunun hedefin üzerinde kalması** öngörülüyor. Daha yüksek gümrük vergileri, artan belirsizlik ve jeopolitik gerilimlerden kaynaklanan aşağı yönlü riskler devam ediyor. Güvenin, öngörülebilirliğin ve sürdürülebilirliğin yeniden sağlanması, temel politika önceliği olmaya devam ediyor. <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2025/07/29/world-economic-outlook-update-july-2025>
- S&P Global tarafından üretilen J.P. Morgan Küresel **PMI Bileşik Çıktı Endeksi, temmuz ayında** haziran ayındaki 51,7 seviyesinden **52,4 seviyesine yükseldi**. Bu, geçen Aralık ayından bu yana görülen en yüksek seviye. Ancak bu oran, pandemiden önceki on yılda %3,1 olan ortalama GSYİH büyüme oranının altında kaldı.
- ABD’de hizmet sektöründe yaşanan yavaşlama, **FED’den faiz indirimi beklentilerini artırdı ve bu durum küresel piyasalarda tedirginliğe** yol açtı. Ancak verilerde fiyat artışlarının sürdüğüne dair işaretler, ABD borsalarının düşüşle kapanmasına neden oldu. S&P 500 ve Nasdaq gerilerken, çip üreticileri endeksi de %1’in üzerinde değer kaybetti. ABD tahvil faizleri karışık seyretti. Asya borsaları ise ABD-Japonya ticaret görüşmeleri öncesi otomobil tarifelerine yönelik iyimserlikle yükseldi. Petrol fiyatları beş gün aradan sonra artarken, dolar endeksi hafif geriledi.

AVRUPA BİRLİĞİ

- **AB ile ABD arasında varılan anlaşmaya rağmen**, Trump’ın Avrupa **otomobilleri ve yedek parçaları üzerindeki tarifeleri %15’e düşürecek kararnamesi** bekleniyor. BMW, Mercedes ve Volvo gibi araçlara hâlâ %27,5 oranında vergi uygulanıyor. Trump daha önce %15’lik genel tarife oranını belirlemişti, ancak otomotiv gibi bazı sektörler bu kapsam dışında tutulmuştu. Anlaşmanın tam olarak hayata geçmesi, aşamalı başkanlık kararları ve bağlayıcı olmayan ortak bir bildirgeyle sağlanacak.
- **Orgalim, 22 Eylül 2025 tarihinde “Shaping the EU Competitiveness Fund: Ensuring funding for critical technologies.”** başlığı altında AB'nin bir sonraki Çok Yıllık Finansal Çerçevesi (MFF) (2028-2034) kapsamında önerilen bir girişim olan Avrupa Rekabet Edebilirlik Fonu (ECF) hakkında online bir toplantı düzenleyecek. Detaylar linkde: <https://orgalim.eu/en/event/shaping-the-eu-competitiveness-fund-ensuring-funding-for-critical-technologies/>

ALMANYA

- Almanya'da **fabrika siparişleri Haziran ayında beklentilerin aksine %1 azaldı**. Ekonomistler yüzde 1,1 artış bekliyordu. Bu, **son beş ayın en sert aylık düşüşü oldu**. **Yıllık bazda ise siparişler %0,8 arttı**; ancak bu da beklentilerin altında kaldı. İç talep ve Euro Bölgesi siparişleri artarken, dış talepte zayıflama sinyalleri dikkat çekti. Ekonomi Bakanlığı, jeopolitik belirsizlikler ve ABD tarifeleri nedeniyle sanayide dış talebin zayıf kalabileceğini belirtti.
- Almanya'da **sanayi üretimi** son 8 ayın **en sert düşüşünü** kaydetti. Sanayi üretimi haziranda **%1,9**, yıllık bazda ise **%3,6 azaldı**. **Dış ticaret fazlası** haziran ayında 14,9 milyar euroya düştü ve **son sekiz aydaki en düşük seviyeye** geriledi.
- Almanya, savunma, enerji ve kritik hammaddeler gibi stratejik sektörlerin güvenliğini sağlamak amacıyla "**Deutschlandfonds**" adlı **100 milyar euroluk bir yatırım fonu** kurmaya hazırlanıyor. Fon, en az 10 milyar euroluk kamu kaynağıyla başlayacak ve özel sermaye yatırımlarıyla büyütülecek. **Amaç, büyüme, inovasyon ve rekabet gücünü artırmak**. Girişim, Almanya'nın ekonomik daralmadan çıkış ve jeopolitik risklere karşı önlem alma stratejisinin bir parçası. Fonun eylül veya ekimde hayata geçmesi planlanıyor.
- Alman Hükümeti Karbondioksit Depolama ve Taşıma Yasası'nda (**KSpTG**) yapılan **değişikliği 6 Ağustos 2025 tarihinde onayladı**. Değişikliğin, Almanya ve Avrupa'daki emisyon yoğun endüstrilerin rekabet gücü ve gelecekteki sürdürülebilirliği açısından olumlu etkileri olacağı düşünülüyor. Ancak devamında nihai karbon yönetim stratejisine, yasa ve yönetmeliklerde değişikliklere ve Londra Protokolü'nün onaylanmasına en kısa sürede ihtiyaç olduğu **VDMA tarafından** açıklandı.

ABD

- ABD'de fabrika siparişleri mayıs ayında %8,3 artışın ardından **haziranda %4,8 azalarak 611,7 milyar \$'a** geriledi. Düşüşte başta ulaşım ekipmanları olmak üzere dayanıklı tüketim malları (%-9,4) etkili oldu. Mayıs ayında %48,5 oranında artan ulaşım ekipmanı siparişleri haziranda %22,4 düştü. Bunda savunma dışı uçak siparişlerindeki azalış etkili oldu. Ulaşım hariç tutulduğunda, siparişler haziran ayında %0,4 arttı.
- Trump yaptığı son açıklamada, ülkenin gümrük vergilerinden elde ettiği gelirlerin bir kısmının **orta ve düşük gelirli vatandaşlara "temettü" benzeri** ödemelerle doğrudan dağıtılabileceğini belirtti. Bu öneri, özellikle Çin gibi ülkelere uygulanan yüksek ithalat vergilerinin halk nezdinde yarattığı fiyat artışı eleştirilerine karşı bir dengeleme adımı olarak yorumlanıyor.
- Trump, **ithal edilen çip ve yarı iletken ürünlere yaklaşık %100 gümrük vergisi** getirileceğini açıkladı. Ancak bu vergi, **ABD'de üretim yapmayı taahhüt eden ya da**

halihazırda üretim yapan şirketleri kapsamayacak. Trump, bu adımla yerli üretimi teşvik etmeyi hedeflediklerini belirtti.

- Trump'ın '**karşılıklı**' tarifeleri yürürlüğe girdi ve onlarca ABD ticaret ortağını vurdu. En yüksek vergi oranları arasında **Suriye'nin %41, Laos ve Myanmar'ın ise %40'lık vergileri** yer alırken, son dakika anlaşma çabaları başarısızlıkla sonuçlanan **İsviçre ise %39'luk** vergilerle karşı karşıya. İsviçreli müzakereciler ABD ile görüşmelerini sürdürüyor.

DİĞER ÜLKELER

- **Irak**, işsizliği azaltma, ekonomik büyümeyi artırma ve çeşitliliği teşvik etmeye odaklanan **yeni bir beş yıllık kalkınma stratejisi** açıkladı. Irak Planlama Bakanlığı'nın resmi sözcüsü Abdul Zahra El-Hindavi, **2024-2028 planının** işsizliği mevcut %13 seviyesinden %10'a düşürmeyi hedeflediğini ve yıllık ekonomik büyümenin de %4,24 olarak öngördüğünü bildirdi.
- **Çin**, ABD'nin gümrük vergisi tehdidine karşı **Brezilya ile iş birliğini artırma mesajı** verdi. Çin Dışişleri Bakanı Vang Yi, Brezilya'nın bu "haksız tarifelere" karşı mücadelesini desteklediklerini belirtti. Brezilya da Çin'le iş birliğini ve BRICS içindeki ortaklığı güçlendirmek istediğini vurguladı. Trump, Bolsonaro davası sürerse Brezilya'ya %50 gümrük vergisi uygulayacağını söylemişti.
- Trump, Rusya ile Ukrayna arasında **ateşkes sağlanmazsa, Rusya ile ticaret yapan tüm ülkeleri kapsamlı yeni ikincil tarifelerin etkileyeceğini** duyurdu. Hindistan, Rus petrolü satın alması nedeniyle ABD tarafından cezalandırılan ilk ülke oldu. Petrol ve gaz, Rusya'nın en büyük ihracat ürünleri olup, başta gelen alıcılar arasında Çin, Hindistan ve Türkiye bulunuyor.
- Trump'ın Çarşamba günü (6 Ağustos) ek %25 gümrük vergisi getirmesinin ardından **Hindistan'ın ABD'ye ihracatında gümrük vergisi %50'ye** çıkmış oldu.
- S&P, **Çin ekonomisine** ilişkin değerlendirmesini yayımladı. S&P'den yapılan açıklamada, Çin'in döviz ve yerel para cinsinden **uzun vadeli kredi notunun "A+" ve kısa vadeli notunun "A-1"** olarak teyit edildiği, uzun vadeli kredi notuna ilişkin görünümün "durağan" olarak belirlendiği bildirildi.
- **Brezilya** Dışişleri Bakanlığı Çarşamba günü (6 Ağustos) yaptığı açıklamada, Trump'ın **Brezilya'nın ABD'ye ihracatına uyguladığı yüksek tarifelere itiraz etmek için Dünya Ticaret Örgütü'ne (DTÖ) başvurduğunu** açıkladı. Brezilya Ticaret Bakanlığı'nın

tahminlerine göre, Brezilya'nın ABD'ye yaptığı ihracatın yaklaşık %35,9'u tariflerden etkilenecek.

- **Meksika** Merkez Bankası, 7 Ağustos'ta gösterge **faiz oranını 25 baz puan düşürerek** para politikasındaki gevşeme hızını yavaşlattı ve faizi son üç yılın en düşük seviyesine çekti. Banka, faizi %7,75 seviyesine indirdi ve bu, **2022 ortasından beri görülen en düşük seviye** oldu.
- **İngiltere** Merkez Bankası, zayıflayan İngiliz ekonomisini canlandırmak için verilen mücadelenin ortasında, Perşembe günü (7 Ağustos) **referans faiz oranını %4,25'ten %4'e indirdiğini** duyurdu. Bu, **iki yılı aşkın süredir en düşük seviye** olurken, Ağustos 2024'te 16 yıllık zirve olan %5,25'ten gevşemeye başlamasından bu yana beşinci faiz indirimi oldu.

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK

- Dünya Bankası, **Türkiye'nin elektrik iletim altyapısının modernizasyonu ve karbon salımının azaltılması** hedefleri doğrultusunda **toplam 1,5 milyar dolarlık** yatırım planladı. Bu kapsamda ilk etapta yaklaşık 748 milyon dolarlık kredi sağlanarak, Net Sıfır 2053 vizyonuna uygun şekilde iletim hatlarının güçlendirilmesi amaçlanıyor. Yatırımın ilerleyen yıllarda ikinci bir 750 milyon dolarlık finansmanla tamamlanması öngörülüyor.
- T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı koordinasyonunda yürütülen Dünya Bankası destekli Türkiye Yeşil Sanayi Projesi kapsamında **TÜBİTAK 1832 - Sanayide Yeşil Dönüşüm 2025-2 çağrısı başvuruya açıldı**. Çağrı kapsamında firmaların yeşil dönüşüm faaliyetlerine yönelik daha önce yapılan Ar-Ge çalışmaları ile elde edilmiş prototiplerin ticarileşme öncesi faaliyetleri desteklenecek.
- 2 Temmuz 2025 tarihinde AB Enerji ve Hammadde Platformu altında faaliyete geçen **"Hidrojen Mekanizması"** ile yenilenebilir ve düşük karbonlu hidrojen ve türevlerinin (amonyak, metanol, elektro-sürdürülebilir havacılık yakıtı "eSAF") piyasa gelişiminin desteklemesi amaçlanıyor. Küresel ve Avrupa'da yerleşik şirketleri hidrojen piyasasının gelişimini engelleyen talep ve arz belirsizliği, altyapı eksikliği ve önemli finansman açıkları hususunda güçlendirecek, alıcılar ve satıcıları açık ve şeffaf bir platformda biraraya getirerek piyasa dinamiklerini harekete geçirecek ve piyasa aktörlerinin potansiyel ticari ortaklar bulmasına olanak tanıyacak **AB Hidrojen Mekanizması'na ilgili paydaşların platforma kayıt olarak abone olabileceği** ve bu doğrultuda, ilk talep ve arz eşleştirme turunun Eylül 2025'te yapılacağı duyuruldu. Hidrojen Mekanizması Erişim Linki: <https://energy-platform.ec.europa.eu/>

- T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından Ulusal Su Kurulu kararıyla **kuraklık tehdidi altındaki 8 göl** (Eğirdir, İznik, Bafa, Beyşehir, Tuz Gölü, Manyas, Burdur ve Akşehir/Eber) için acil eylem planları hazırlanacak.
- **Çin**, 2025'in ilk yarısında **268 GW'lık yeni güneş ve rüzgâr enerjisi kapasitesi yenilenebilir enerji yatırımlarında rekor** kırdı. Ancak bu hızlı büyümeye rağmen, güneş ve rüzgâr enerjisinde yaşanan **yüksek kesinti oranları (%6,6 ve %5,7)**, üretilen enerjinin **önemli bir kısmının şebekeye entegre edilememesine** neden oldu. Bu durum karşısında Çin, **yeni kapasite eklemekten çok, enerji depolama sistemleri, yüksek voltajlı iletim hatları ve hidroelektrik gibi destekleyici unsurlarla** enerji kullanım verimliliğini artırmaya odaklanıyor.
- **179 ülke**, plastik kirliliğini küresel ölçekte sınırlayacak **"plastikler için Paris Anlaşması" benzeri** bir anlaşma için **Cenevre'de** 10 günlük kritik müzakerelere başladı. Amaç, plastik üretimini sınırlamak ve tek kullanımlık plastikleri azaltmak. Anlaşmaya varılırsa bu, plastik kirliliğiyle mücadelede dönüm noktası olabilir; ancak zayıf bir anlaşma dahi uluslararası diplomasinin işlediğini gösterecek.
- University of Sharjah'da yapılan bir çalışma ile **yapay zekâ destekli dijital ikiz modellerinin temiz enerji sistemlerinin verimliliğini artırma potansiyeli** ortaya koyuldu. Geliştirilen modeller, rüzgâr, güneş, hidroelektrik, jeotermal ve biyokütle gibi enerji kaynaklarını dijital ortamda simüle ederek hem karar destek süreçlerini kolaylaştırıyor hem de sistemlerin optimize edilmesini sağlıyor. Araştırmacılar, çevresel değişkenlikler, ekipman yıpranması, veri eksiklikleri ve biyolojik süreçlerin dijital olarak doğru şekilde modellenmesi gibi engellerin aşılması ile birlikte dijital ikizlerin enerji geçişi sürecinde büyük rol oynayabileceği görüşünde.

Kaynakça:

TÜİK, T.C. Ticaret Bakanlığı, T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Türk Eximbank, VDMA, ORGALIM, www.dunya.com.tr, www.bloomberght.com, www.imf.org, www.temizenerji.org, www.iklimhaber.org, www.theguardian.com, www.agbi.com, www.sciencedaily.com, www.spglobal.com, www.bbc.com, <https://english.news.cn/>